

høttagtede Justitsminister: Om han anseer det foreneligt med den her omhandlede Forordnings § 2, at man forbyder Murere og Lømrere ethvertsohmest Arbejde om Søndagen?

Justitsministeren: De almindelige Bestrautninger angaaende Forordningen af 26de Marts 1845, som den ærede Rigsdagsmand har fremsført, skal jeg ikke videre indlade mig paa at besvare; jeg overlader dette til Enhver i Forsamlingen at bedømme, hvorvidt hans Uttringer maatte befindes at være rigtige eller ikke rigtige.

Hvad selve Forespørgslen angaaer, saa vilde Svaret, naar jeg strengt vilde holde mig til Spørgsmaalet, meget simpelt blive det, at jeg maatte svare: Nei, og der var da givet fyldestgjørende Svar paa Spørgsmaalet. Her spørges nemlig alene: om ethvert Arbejde af Murere og Lømrere om Søn- og Helligdage er forbudt, og derpaa svarer jeg: Nei! Der tages i Spørgsmaalet intet Hensyn til Tiden og intet Hensyn til Forholdene og Maaden og de øvrige Omstændigheder, under hvilke Arbejdet foretages. Der som jeg derfor ikke havde kjendt Lidt til den Sag, som har givet Anledning til Forespørgslen, saa kunde jeg aldeles ikke have indladt mig videre paa denne Forespørgsel; jeg kan vel heller ikke nu indlade mig paa nogen egentlig Fortolkning af Forordningen, det vedkommer nærmest Domstolene, naar Sagen henvises til Samme; men jeg skal dog udtale nogle almindelige Bemærkninger, hvorved jeg tillige faaer Leilighed til at give en enkelt Oplysning, som dog kan være noget til Vælleledning for den ærede Forespørger. Den almindelige Regel i Forordningen indeholdes i § 1, som siger: At alle uforpødne Arbejder, saavel som og alle Forlystelser skulle ophøre om Søn- og Helligdagene fra om Morgenen til om Eftermiddagen Kl. 4; men denne almindelige Regel modtager nærmere Bestemmelse, som ogsaa udtrykkelig staaer i Paragraphen, ved de Regler, som indeholdes i de følgende Paragrapher af Anordningen, og da vistnok, forsaavidt der særligt spørges om de Hensyn, der ved Arbejdet skulle tages angaaende Tiden, Stedet og Maaden, hvorpaa det skeer, navnlig i § 2, som er den, Forespørgslen dreier sig om, idet efter

samme Paragraph alt Arbejde maa ansees for at være tilladt, naar det ikke viser sig udenfor Huset, og ikke er forbundet med saadan Larm, hvorved Andre kunne forstyrres i den Stemning, som efter Søn- og Helligdagens Bestemmelse bør være den herskende paa disse Tider. Men jeg maa bede den ærede Rigsdagsmand lægge Mærke til, at det Udtryk: Arbejde, som „viser“ sig udenfor Huset, næppe kan antages at være det samme som Arbejde, der „foretages“ udenfor Huset. Visse Arbejder, som foretages inde i Huset, kunne ogsaa vise sig udenfor Huset, og derved forstyrre Andre i den Andagt, som Helligdagene opfordre dem til. Naar f. Ex. en Arbejdsmand, som om Søndagen forretter sit Arbejde udenfor sit Huusnes Dør paa Gaden eller Veien, om Søndagen blot vilde trække sig tilbage indenfor den aabentstaaende Dør og der fortsætte sit Arbejde, saa troer jeg, at han ligesaa meget vilde forstyrre Andre i deres gudelige Stemning, som gif der forbi, eller boe der i Nærheden, som om han foretog Arbejdet udenfor Huset. Jeg kan altsaa ikke antage, at alle Arbejdsslyser i Huse, fordi de ikke ere forbundne med Larm, kunne være tilladte. Det er ogsaa bemærket, at, naar der tages Hensyn til de øvrige Bestemmelser i Anordningen, saa forekommer der Exempler paa flere Arbejdsslyser, ligesom ogsaa paa Forlystelser, der foregaae i Husene og ikke ere forbundne med Larm, men dog ere forbudte; der nævnes saaledes f. Ex. Handel i Boutikker, der tales om Retshandlinger, communale Forhandlinger og andre offentlige Forsamlinger, Forelæsninger, Skoler o. s. v., som alle foregaae i Husene uden Larm, og dog ere forbudte. Disse Exempler angaae rigtignok ikke særligt saadanne Arbejder, som Forespørgselen omtaler, men de ophvise dog hele Anordningens Mening, og at man ikke ubetinget kan sige, at alle Arbejder i Huse, naar de blot ikke ere forbundne med Larm, kunne være tilladt. Det forstaaer sig forøvrigt af sig selv, at Bestemmelsen i § 2 ikke kan forhindre ethvert Arbejde af Murere og Lømrere indenfor Huset, men Grændsen mellem hvilket Arbejde der kan ansees tilladt og hvilket ikke maa berøve paa de individuelle Omstændigheder, og i saa